

| 1 | |
|---|---|
| רמב"ם הלכות תשובה הקדמה הלכות תשובה. מצות עשה אחת, והוא שישוב החוטא מחטאו לפני ה' ויתודה. רמב"ם הלכות תשובה פרק א הלכה א | Rambam's Rules of Repentance, Chapter 1 Halacha 1 |
| <p>כל מצות שבתורה בין עשה בין לא תעשה אם עבר אדם על אחת מהן בין בזדון בין בשגגה כשיעשה תשובה וישוב מחטאו חייב להתודות לפני האל ברוך הוא שנאמר איש או אשה כי יעשו וגו' והתודו את חטאתם אשר עשו זה וידוי דברים</p> <p>וידוי זה מצות עשה, כיצד מתודין אומר אנא השם חטאתי עויתי פשעתי לפניך ועשיתי כך וכך והרי נחמתי ובושתי במעשי ולעולם איני חוזר לדבר זה, וזהו עיקרו של וידוי, וכל המרבה להתודות ומאריך בענין זה הרי זה משובח</p> | <p>If a person transgresses any of the mitzvot of the Torah, whether a positive command or a negative command - whether willingly or inadvertently - when he repents, and returns from his sin, he must confess before God, blessed be, He states: "If a man or a woman commit any of the sins of man... they must confess the sin that they committed." [Numbers 5:6-7]</p> <p>This refers to a verbal confession. This confession is a positive command. How does one confess? He states: "I implore You, God, I sinned, I transgressed, I committed iniquity before You by doing the following. Behold, I regret and am embarrassed for my deeds. I promise never to repeat this act again." These are the essential elements of the confessional prayer. Whoever confesses profusely and elaborates on these matters is worthy of praise.</p> |

| 2 | |
|---|---|
| במדבר פרק ה | Numbers, Chapter 5 |
| <p>(ו) דַּבֵּר אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אִישׁ אוֹ אִשָּׁה כִּי יַעֲשֶׂה מִכָּל חַטֹּאת הָאָדָם לְמַעַל מִעַל בִּיקוּק וְאִשְׁמָה הִנָּפֵשׁ הֵהוּא:</p> <p>(ז) וְהִתְוֹדוּ אֶת חַטֹּאתֵם אֲשֶׁר עָשׂוּ וְהָשִׁיב אֶת אֲשָׁמוֹ בְּרֹאשׁוֹ וְחִמִּישְׁתּוֹ יֹסֵף עָלָיו וְנָתַן לְאִשֶּׁר אָשָׂם לוֹ:</p> | <p>6) Say to the Israelites: "Any man or woman who wrongs another in any way[b] and so is unfaithful to the Lord is guilty</p> <p>7) And must confess the sin they have committed. They must make full restitution for the wrong they have done, add a fifth of the value to it and give it all to the person they have wronged."</p> |

| 3 | |
|---|---|
| דברים פרק ל | Deuteronomy, Chapter 30 |
| <p>(א) וְהָיָה כִּי יָבֹאוּ עֲלֶיךָ כָּל הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה הַבְּרָכָה וְהַקְּלָלָה אֲשֶׁר נָתַתִּי לְפָנֶיךָ וְהִשְׁבַּתְתָּ אֶל לְבַבְךָ בְּכָל הַגּוֹיִם אֲשֶׁר הִדִּיחָה יְקֻוֹק אֱלֹהֶיךָ שָׁמָּה:</p> <p>(ב) וְשִׁבַּתְתָּ עַד יְקֻוֹק אֱלֹהֶיךָ וְשָׁמַעְתָּ בְּקוֹלוֹ כְּכֹל אֲשֶׁר אֲנֹכִי מְצַוְךָ הַיּוֹם וּבָנֶיךָ בְּכָל לְבַבְךָ וּבְכָל נַפְשְׁךָ:</p> <p>(ג) וְנֹשַׁב יְקֻוֹק אֱלֹהֶיךָ אֶת שְׁבוֹתְךָ וְרַחֲמֶיךָ וְשָׁב וְקִבְּצֶךָ מְכֹל הָעַמִּים אֲשֶׁר הִפִּיצֶךָ יְקֻוֹק אֱלֹהֶיךָ שָׁמָּה:</p> <p>(ד) אִם יִהְיֶה נִדְחָךָ בְּקִצֵּה הַשָּׁמַיִם מִשָּׁם יְקִבְּצֶךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ וּמִשָּׁם יְקַחֲךָ.</p> | <p>1) When all these blessings and curses I have set before you come on you and you take them to heart wherever the Lord your God disperses you among the nations,</p> <p>2) And when you and your children return to the Lord your God and obey him with all your heart and with all your soul according to everything I command you today,</p> <p>3) Then the Lord your God will restore your fortunes and have compassion on you and gather you again from all the nations where he scattered you.</p> <p>4) Even if you have been banished to the most distant land under the heavens, from there the Lord your God will gather you and bring you back.</p> |

| 4 | |
|--|---|
| דברים פרק ל | Deuteronomy, Chapter 30 |
| <p>(יא) כִּי הַמְצִוָּה הַזֹּאת אֲשֶׁר אֲנֹכִי מְצַוְךָ הַיּוֹם לֹא נִפְלֵאת הִיא מִמֶּךָ וְלֹא רְחֹקָה הִיא:</p> <p>(יב) לֹא בַשָּׁמַיִם הִיא לֵאמֹר מִי יַעֲלֶה לָּנוּ הַשָּׁמַיְמָה וְיִקְחֶהָ לָּנוּ וְיִשְׁמַעְנוּ אֹתָהּ וְנַעֲשֶׂנָּה:</p> <p>(יג) וְלֹא מֵעַבְרַת לַיָּם הִיא לֵאמֹר מִי יַעֲבֹר לָּנוּ אֶל עֵבֶר הַיָּם וְיִקְחֶהָ לָּנוּ וְיִשְׁמַעְנוּ אֹתָהּ וְנַעֲשֶׂנָּה:</p> <p>(יד) כִּי קְרוֹב אֵלַיךָ הַדְּבָר מְאֹד בְּפִיךָ וּבְלִבְבְּךָ לַעֲשׂוֹתוֹ:</p> | <p>11) Now what I am commanding you today is not too difficult for you or beyond your reach.</p> <p>12) It is not up in heaven, so that you have to ask, "Who will ascend into heaven to get it and proclaim it to us so we may obey it?"</p> <p>13) Nor is it beyond the sea, so that you have to ask, "Who will cross the sea to get it and proclaim it to us so we may obey it?"</p> <p>14) No, the word is very near you; it is in your mouth and in your heart so you may obey it.</p> |

| 5 | |
|---|---|
| רמב"ן דברים פרק ל | Ramban's commentary on Deuteronomy, Chapter 30 |
| <p>(יא) וטעם כי המצוה הזאת על כל התורה כולה. והנכון, כי על כל התורה יאמר (לעיל ח א) "כל המצוה אשר אנכי מצוך היום", אבל "המצוה הזאת" על התשובה הנזכרת, כי והשבות אל לבבך (בפסוק א) ושבת עד ה' אלהיך (בפסוק ב) מצוה שיצוה אותנו לעשות כן. ונאמרה בלשון הבינוני לרמז בהבטחה כי עתיד הדבר להיות כן.</p> | <p>11) The meaning of "For this commandment" is that it refers to the entire Torah. But the correct interpretation is that when he refers to the entire Torah he says [as above], "Every commandment which I command you this day." (Deut. 8:1), but "this commandment" refers to repentance (Teshuvah) mentioned earlier, for the verses "and you shall take them to heart" (Deut. 30:1) and, "And you shall return to the Lord your God" (Deut. 30:2) constitute a commandment that God has commanded us to do.</p> |

| 6 | |
|---|---|
| רמב"ם הלכות תשובה פרק ז הלכה ה | Rambam Rules of Repentance, Chapter 7 Halacha 5 |
| <p>כל הנביאים כולן צוו על התשובה ואין ישראל נגאלין אלא בתשובה, וכבר הבטיחה תורה שסוף ישראל לעשות תשובה בסוף גלותן ומיד הן נגאלין שנאמר והיה כי יבאו עליך כל הדברים וגו' ושבת עד ה' אלהיך ושב ה' אלהיך וגו'.</p> | <p>All the prophets commanded [the people] to repent. Israel will only be redeemed through Teshuvah. The Torah has already promised that, ultimately, Israel will repent towards the end of her exile and, immediately, she will be redeemed as [Deuteronomy 30:1-3] states: "There shall come a time when [you will experience] all these things... and you will return to God, your Lord.... God, your Lord, will bring back your [captivity]."</p> |

| 7 | |
|--|---|
| רמב"ן דברים פרק ל | Ramban's commentary on Deuteronomy 30 |
| <p>(ב) וטעם ושבת עד ה' אלהיך ושמעת בקלו ככל אשר אנכי מצוך היום אתה ובניך שתשוב אל ה' בכל לבבך ובכל נפשך ותקבל עליך ועל בניך לדורותם לעשות ככל אשר אנכי מצוך היום, כאשר עשו בגאולה השנית דכתיב (נחמיה י ל) ובאים באלה ובשבועה ללכת בתורת האלהים אשר נתנה ביד משה עבד האלהים ולשמור ולעשות את כל מצות ה' אדנינו ומשפטיו וחקיו.</p> | <p>2) The meaning of “And you shall return to the Lord your God and listen to His voice according to all that I command you this day, you and your children”, is that you will return, “with all your heart and will all your soul” (ibid.) and you will take it upon yourself and upon your children throughout their generations to do “all that I command you this day” (ibid.) just as they did at the second redemption [i.e. from Babylon], as it is written, “And they entered into a curse, and into an oath, to walk in God’s law, which was given by Moses the servant of God, and to observe and to do all the commandments of the Lord your God, and His ordinances and His statutes.” (Nehemiah 10:30)</p> |

| 8 | |
|---|---|
| ויקרא פרק טז | Leviticus, Chapter 16 |
| <p>(כא) וְסַמָּה אֶהְרֹן אֶת שְׁתֵּי יָדָיו עַל רֹאשׁ הַשְּׂעִיר הַחַי וְהִתְוֹדָה עָלָיו אֶת כָּל עֲוֹנוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאֶת כָּל פְּשָׁעֵיהֶם לְכָל חַטָּאתָם וְנָתַן אֹתָם עַל רֹאשׁ הַשְּׂעִיר וְשָׁלַח בְּיַד אִישׁ עֵתִי הַמִּדְבָּרָה:</p> <p>(ל) כִּי בַיּוֹם הַזֶּה יִכַּפֵּר עֲלֵיכֶם לְטַהַר אֶתְכֶם מִכָּל חַטֹּאתֵיכֶם לִפְנֵי יְקֹוֹק תִּטְהָרוּ:</p> | <p>21) He is to lay both hands on the head of the live goat and confess over it all the wickedness and rebellion of the Israelites—all their sins—and put them on the goat’s head. He shall send the goat away into the wilderness in the care of someone appointed for the task.</p> <p>30) Because on this day atonement will be made for you, to cleanse you. Then, before the Lord, you will be clean from all your sins.</p> |

| 9 | |
|---|---|
| ישעיהו פרק נה | Isaiah, Chapter 55 |
| (ו) דַרְשׁוּ יְקֹזֵק בְּהִמָּצְאוֹ קְרָאֵהוּ בְּהִיוֹתוֹ קְרוֹב: (ז) יַעֲזֹב רָשָׁע דַּרְכּוֹ וְאִישׁ אֶן מַחְשְׁבֹתָיו וַיָּשֶׁב אֶל יְקֹזֵק וַיִּרְחַמֵּהוּ וְאֵל אֱלֹהֵינוּ כִּי יִרְבֶּה לְסִלּוּחַ: | 6) Seek the Lord while he may be found; call on him while he is near. 7) Let the wicked forsake their ways and the unrighteous their thoughts. Let them turn to the Lord, and he will have mercy on them, and to our God, for he will freely pardon. |

| 10 | |
|--|--|
| הושע פרק יד | Hosea, Chapter 14 |
| (ב) שׁוּבָה יִשְׂרָאֵל עַד יְקֹזֵק אֱלֹהֶיךָ כִּי כָשַׁלְתָּ בְּעֹנֶךָ (ג) קַחוּ עִמָּכֶם דְּבָרִים וְשׁוּבוּ אֶל יְקֹזֵק אָמְרוּ אֵלָיו כָּל תְּשׂא עֹן וְזָכַח טוֹב וַנְּשַׁלְּמָה פְּרִים שְׁפָתֵינוּ: | 2) Return, Israel, to the Lord your God. Your sins have been your downfall! 3) Take words with you and return to the Lord. Say to him: "Forgive all our sins and receive us graciously, that we may offer the fruit of our lips." |

| 11 | |
|---|--|
| במדבר פרק יד | Numbers, Chapter 14 |
| (יט) סָלַח נָא לַעֲוֹן הָעָם הַזֶּה כַּגְּדֹל חַסְדְּךָ וְכַאֲשֶׁר נִשְׁאַתָּה לָעָם הַזֶּה מִמִּצְרַיִם וְעַד הַנּוֹה: (כ) וַיֹּאמֶר יְקֹזֵק סָלַחְתִּי כַּדְּבַרְךָ: | 19) In accordance with your great love, forgive the sin of these people, just as you have pardoned them from the time they left Egypt until now." 20) The Lord replied, "I have forgiven them, as you asked". |

| 12 | |
|---|---|
| במדבר פרק טו | Numbers, Chapter 15 |
| (כו) וְנִסְלַח לְכָל עַדְת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְלִגְר הַגֵּר בְּתוֹכְכֶם כִּי לְכָל הָעָם בְּשִׁגְגָה: | 26) The whole Israelite community and the foreigners residing among them will be forgiven, because all the people were involved in the unintentional wrong. |

| 13 | |
|--|--|
| שמות פרק לד | Exodus, Chapter 34 |
| (כט) וַיְהִי בְרִדְת מֹשֶׁה מִהַר סִינַי וְשָׁנִי לַחַת הָעֵדוּת בְּיַד מֹשֶׁה בְרִדְתוֹ מִן הָהָר וּמֹשֶׁה לֹא יָדַע כִּי קָרַן עוֹר פָּנָיו בְּדַבְּרוֹ אֹתוֹ: | 29) When Moses came down from Mount Sinai with the two tablets of the covenant law in his hands, he was not aware that his face was radiant because he had spoken with the Lord. |
| (רש"י) ויהי ברדת משה כשהביא לוחות אחרונות ביום הכפורים: | Rashi's commentary: "When Moshe came down" This was when he brought the latter [second] tablets on Yom Kippur |

| 14 | |
|--|--|
| ויקרא פרק טז | Leviticus, Chapter 16 |
| (כט) וְהִיְתָה לָכֶם לְחֻקַּת עוֹלָם בַּחֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי בַּעֲשׂוֹר לַחֹדֶשׁ תִּעֲנּוּ אֶת נַפְשֵׁיכֶם וְכֹל מְלֹאכָה לֹא תַעֲשׂוּ הָאֲזָרָח וְהַגֵּר הַגֵּר בְּתוֹכְכֶם: | 29) This is to be a lasting ordinance for you: On the tenth day of the seventh month you must deny yourselves and not do any work—whether native-born or a foreigner residing among you— |
| (ל) כִּי לְטַהֵר אֶתְכֶם, בַּיּוֹם הַזֶּה יִכָּפֵר עֲלֵיכֶם: -מִכָּל תַּטְהָרוּ, לִפְנֵי יְהוָה, חַטָּאתֵיכֶם. | 30) because on this day atonement will be made for you, to cleanse you. Then, before the Lord, you will be clean from all your sins. |

| 15 | |
|--|--|
| שמות פרק לד | Exodus, Chapter 34 |
| (ה) וַיֵּרֵד יְקֹוֹק בְּעָנָן וַיִּתְיַצֵּב עִמּוֹ שֵׁם וַיִּקְרָא בְּשֵׁם יְקֹוֹק: | 5) Then the Lord came down in the cloud and stood there with him and proclaimed his name, the Lord. |
| (ו) וַיַּעֲבֹר יְקֹוֹק עַל פְּנֵי וַיִּקְרָא יְקֹוֹק יְקֹוֹק אֵל רַחוּם וְחַנוּן אֶרֶךְ אַפַּיִם וְרַב חַסֵּד וְאֱמֶת: | 6) And he passed in front of Moses, proclaiming, "The Lord, the Lord, the compassionate and gracious God, slow to anger, abounding in love and faithfulness, |
| (ז) נֹשֵׂא עוֹן וְפֹשֵׁעַ וְחַטָּאָה, נֹצֵר חַסֵּד לְאֲלֹפִים: | 7) Maintaining love to thousands and forgiving wickedness, rebellion and sin." |

| 16 | |
|---|---|
| משנה מסכת יומא פרק ו | Mishna Yoma, Chapter 6 |
| ומתוודה וכך היה אומר אנא השם עוו פשעו חטאו לפניך עמך בית ישראל אנא בשם כפר נא לעונות ולפשעים ולחטאים שעוו ושפשעו ושחטאו לפניך עמך בית ישראל | And he confesses, and this is what he says: "I beseech you, O Lord, Your people of Israel have committed iniquities, transgressed, sinned before you. I beseech you, for the sake of the Lord, forgive the iniquities, transgressions and sins that they have committed, transgressed and sinned before you, your people, the House of Israel. |

| 17 | |
|---|---|
| ישעיהו פרק נח | Isaiah, Chapter 58 |
| (ה) הֲכִזָּה, יְהִיָּה צוּם אֲבַחֲרֶהוּ יוֹם עֲנוֹת אָדָם, נַפְשׁוֹ; הֲלֹכֶף כְּאֶגְמֵן רֹאשׁוֹ, וְשֶׁקַּי אֶפְרָיִם יִצִּיעַ. הֲלִזָּה תִקְרָא צוּם, וַיּוֹם רָצוֹן לַיהוָה? | 5) Is this the kind of fast I have chosen, only a day for people to humble themselves? Is it only for bowing one's head like a reed and for lying in sackcloth and ashes? Is that what you call a fast, a day acceptable to the Lord? |
| (ו) הֲלוֹא זֶה, צוּם אֲבַחֲרֶהוּ פִתְחַ חֲרָצְבוֹת רָשָׁע, הַתֵּר אֲגָדוֹת מוֹטָה; וְשַׁלַּח רְצוּצִים חֲפָשִׁים, וְכָל מוֹטָה תִנְתַּקוּ. | 6) Is not this the kind of fasting I have chosen: to loose the chains of injustice and untie the cords of the yoke, to set the oppressed free and break every yoke? |
| (ז) הֲלוֹא פָרַס לְרַעֵב לַחֲמֶךָ, וְעֵנִיִּים מְרוּדִים תִּבְיָא בֵּית: כִּי תִרְאֶה עָרִם וְכִסִּיתוֹ, וּמִבְשָׂרְךָ לֹא תִתְעַלֵּם | 7) Is it not to share your food with the hungry and to provide the poor wanderer with shelter—when you see the naked, to clothe them, and not to turn away from your own flesh and blood? |

| 18 | |
|---|--|
| יונה פרק ג | Jonah, Chapter 3 |
| <p>(ח) וַיִּתְכַּסּוּ שָׂקִים, הָאָדָם וְהַבְּהֵמָה, וַיִּקְרְאוּ אֶל אֱלֹהִים, בְּחִזְקָה; וַיֵּשְׁבוּ, אִישׁ מִדְרָכּוֹ הַרְעָה, וּמִן הַחֲמָס, אֲשֶׁר בְּכַפֵּיהֶם.</p> <p>(ט) מִי יוֹדֵעַ יָשׁוּב, וְנָחַם הָאֱלֹהִים; וְשָׁב מִחֲרוֹן אַפּוֹ, וְלֹא נֶאֱבַד.</p> <p>(י) וַיִּרְא הָאֱלֹהִים אֶת מַעֲשֵׂיהֶם, כִּי שָׁבוּ מִדְרָכָם הַרְעָה; וַיִּנָּחֵם הָאֱלֹהִים, עַל הַרְעָה אֲשֶׁר דִּבֶּר לַעֲשׂוֹת לָהֶם וְלֹא עָשָׂה.</p> | <p>8) Let everyone call urgently on God. Let them give up their evil ways and their violence.</p> <p>9) Who knows? God may yet relent and with compassion turn from his fierce anger so that we will not perish."</p> <p>10) When God saw what they did and how they turned from their evil ways, he relented and did not bring on them the destruction he had threatened.</p> |

| 19 | |
|--|--|
| רמב"ם הלכות תשובה פרק א הלכה ג | Rambam Rules of Repentance Chapter 1 Halacha 3 |
| <p>בזמן הזה שאין בית המקדש קיים ואין לנו מזבח כפרה אין שם אלא תשובה, התשובה מכפרת על כל העבירות, אפילו רשע כל ימיו ועשה תשובה באחרונה אין מזכירין לו שום דבר מרשעו שנאמר רשעת הרשע לא יכשל בה ביום שובו מרשעו, ועצמו של יום הכפורים מכפר לשבים שנאמר כי ביום הזה יכפר עליכם.</p> | <p>In our days, when the Holy Temple no longer stands and there's no longer an atoning altar, all there is, is Teshuvah.</p> <p>Teshuvah atones for all sins. Even if one were a wrong-doer his whole life, if he did teshuva in the end all his wrong-doing would go uncited. As it is written: "All the wrong-doing, of the wrong-doer will not make him stumble on the day he does teshuva for his wrong-doing". [Ezekiel 33:12]</p> <p>Yom Kippur itself will atone for those who do teshuva. As it is written: "He will forgive you on that day". [Leviticus 16:30]</p> |